

„Et ne nos inducas in tentationem“, je odmolil duhovnik.

„In ne vpelji nas v skušnjavo.“

Kovaček in Brtoncelj sta preslišala te besede, saj so bile njihove misli daleč, daleč — a Tine se je stresnil in pred seboj zazrl skoro brezdani prepad. In iz tega prepada se je dvigala njegova mati, okrepčana, s hvaležno solzo na licu, z blagohotnim nasmehom na ustnih mu stezala roki: „Tine, zahvaljujem te, rešil si me smrti, rešil pogina.“ — In to je bila njegova mati, njegova rodna, krvna mati!“ On ji hoče, on ji mora pomagati!
(Dalje prih.)

Jasni in temni dnevi.

(Povest v pismih. — Spisal Angelar Zdénčan.)

Uvod.

nogo lepih, čistih in blagih src vam je že opisal ljubi nam „Vrtec“. Eno tako srce hranim tudi jaz. da je vam pokažem v posnemanje. Sedaj ga ni več na zemlji, odšlo je k božjemu Srcu, da se pri njem upehano spočije in uteši. A utrinke tega srca, ki so se utrinjali v njegovih pismih, kjer se je kazala vsa njegova blagost, lepota in vrlina, hranim jaz. Dobil sem jih iz rok njenega brata. In sedaj vam podam verno sliko tega blagega srca, da jo občudujete, ljubite in nanjo hranite spomin. Držal se bom vedno izvirnika, ničesar izpuščal in ničesar pridajal. Bog daj, da bi imeli toliko srčnega veselja pri čitanju tega spisa, kot sem ga imel jaz pri sestavljanju!

I.

Bistrica, dné 25. listopada 1883.

Ljuba Anica!

Naj Ti najprvo pišem, kako težko sem se ločila od doma. In kako težko od Tebe, od bratov, očeta in sestre. Saj veš, komaj sem stara 10 let, sem morala zapustiti mater in oditi k svoji stari teti v dolenski trg Bistrico. Edina tolažba mi je še bila, da so šli mati z menoj. Kako dolga in težavna je bila pot: Šest ur sva venomer hodili! Vedno sem povpraševala mater, kedaj bova videli Bistrico? Mati so me tolažili, naj potrpi: še ta hrib, še ta dolina je. A le ni bilo konca ne kraja. Slednjič opazim oddaleč dva zvonika. Vsa vesela vzkliknem: zdaj, mati, zdaj je Bistrica! In mati mi potrdijo. Pravili so mi že doma, da ko prideva vrh Boncarja, da se vidita dva

bistriška zvonika. Jaz sem bila vesela, a mati žalostni. In tedaj mi pride hitro na misel pretekla noč.

Spomnila sem se, kako so mater oče pretepali in jih suvali, ker so prišli vinjeni iz gostilne domov, samo raditega, ker je že bila večerja mrzla.

Kar skledo so vrgli v mater; potem smo pa vsi bežali k Zajčevim. Mati so vso noč jokali, jaz sem tudi; drugi so pa pospali. Zjutraj me pa mati pokličejo, da odrineva. Ljuba Anica, prosim Te, moli za mojo mater! Kako zelo se bojim zanje, da jih oče ne ubijejo. Veš, da smo včasih tudi k Vam pribežali. Moli pa tudi za mojega izgubljenega očeta, saj tudi jaz prosim vedno svojega angela variha, naj jih varuje.

Sedaj naj Ti povem, kako je bilo, ko sva prišli v Bistrico. Teta so bili zunaj na pragu. Hitro naju spoznajo in peljejo v družinsko sobo. Bili so sami doma, in dekle in natakara. Teta nama prinesejo malo južine; mene pa vedno opazujejo. Jaz sem se skrivala za materjo in sram me je bilo. Teta me povprašujejo, ali bom morala hoditi še v šolo, ali znam že brati, pisati in druge stvari. Ker se je materi mudilo domov, odrinili so še tisti večer s pošto. Oh, kako sem jokala, ko sem mater izgubila izpred očíj.

Za danes končam in Te prav lepo pozdravim kakor tudi Miklovo Ivano vsa Tvoja prijateljica

Mimica Dobravec.

II.

Bistrice, dné 27. listopada 1883.

Ljubi stariši!

Predno nadaljujem, Vas vse lepo pozdravim. Posebno Vas, ljubi oče, prosim odpuščanja, da se nisem od Vas poslovila; nisem mogla k Vam, ker ste vrata od sobe zaklenili.

Vam pa, ljuba mati, naj povem, kako je bilo z menoj po Vašem odhodu. Precej sem Vas iskala po trgu, a nisem vedela, kje je pošta. Na glas sem jokala, ko me dobi neka ženska in me vpraša, kaj je. Ko jej povem, da Vas iščem, mi pravi, da ste se že odpeljali. Povem ji, čegava sem, in me pelje k teti, ki so bili že vsi v skrbah zaradi mene. Po molitvi svetega rožnega venca sem šla spat, a nisem spala, ampak jokala.

Zjutraj vstanem, odmolim in grem v gostilniško sobo. Tam je bilo že polno ljudi.

Natakara in stric sta že pridno stregla gostom. Jaz nisem vedela, kaj bi začela. Stric me opazijo in hitro rečejo: „Mimica, nesi to-le na onile konec mize!“ A jaz sem nesla ravno narobe.

Posljejo me v drugo sobo, naj prinesem: kruha, nože in vilice, a jaz pridem prazna nazaj. Kar nič nisem mogla najti, tako sem bila zmešana. Stric so bili hudi in me zapodé: „Ven pojdi, da te ne vidim, saj s teboj ne bo nič!“

Lahko si mislite, kako mi je bilo hudo. Oh, kako se strica bojim! Tako so hudi in tako velike oči imajo, pa me tako grdo pogledajo, da se

vsa tresem. Ljubi stariši, ali bom res morala vedno tukaj biti, ali res ne morem biti doma pri Vas?

Ljuba mati, pridite po me, saj bom doma vse opravila, da ne bo treba dekle Franice. Veste, ko so me stric zapodili iz hiše, sem šla v kuhinjo k teti. Teta so pa boljši in so mi dali zajutrek, rekoč: „Glej, danes ti dam kavo, a jutri boš z družino jedla žgance in zelje, da se ne razvadiš.“ Tudi mi povedó, kaj imam odslej delati: vsako jutro ob petih vstati, potem k sveti maši. Potem moram pomagati, ko pospravljajo sobe, in kar mi kateri ukaže. Vsacega moram ubogati. Le pomislite, koliko jih moram ubogati: strica, teto, dva mlada strica, natakario in dve deklí!

Eden mi ukaže to, drug to. Pa vse bo Bog dal, da bi mi le ne bilo tako dolgčas po Vas. Danes so bili pri nas gospod dekan. Oh, kako so dobri! Vprašali so me, kje sem doma, če sem bila že pri sv. obhajilu? Povedala sem, da sem že ves nauk odpravila. Rekli so, da sem pridna. Vprašali so me, če imam še stariše, če imam še kaj sestrâ in bratov? Povedala sem, da nas je osem, in da je šel najstarejši brat Janez v Ljubljano v šolo, pa precej v četrti razred in da se za „gospoda“ uči, da bo „gospod“. A gospod dekan so se nasmehnili, ne vem, zakaj.

Prosim Vas, da kmalu pišete, če Vam je kaj dolgčas po meni. Ali pride Janezek o Božiču domov? Ali bo imel jaslice? Jaz sem že teto zanje prosila, pa so mi obljubili, če bom pridna.

Prav lepo Vas vse pozdravljam

Vaša hvaležna hči

(Dalje prih.)

Mimica.

Mar ni ti žal?

Aj škrtelj, močni škrteljček!

Glej, veverico, glej,

Na smreki! In sekirico

Zastavil je po njej.

Aj, škrtelj, pridni škrteljček

Posekal jo je res;

A veverica smuknila

Na bližnji hrastov les.

Aj, škrtelj, nori škrteljček,

Glasno te kara log:

Mar ni ti žal sekirice

In smrečice in rok?

Silvin Sardenko.

